

Det talte ord gælder.

Tale til spørgsmål Q

Spørgsmål Q: ” Vil ministeren redegøre for sin holdning til, om han lever op til aftalen om forældreansvarsloven i forhold til, at der skulle gøres en indsats for at nedbringe ventetiderne ved sagsbehandlingerne i Statsforvaltningen, og vil ministeren give en status på, hvad ministeren i øvrigt vil gøre for at leve op til intentionerne i forældreansvarsloven?”

Svar:

Tak for ordet.

Jeg bliver i spørgsmålet bedt om at redegøre for, om jeg mener, at jeg lever op til den aftale, som er indgået om forældreansvarsloven i forhold til, at der skulle gøres en indsats for at nedbringe ventetiderne i Statsforvaltningen, **og** om jeg vil give en status på, hvad jeg i øvrigt vil gøre for at leve op til intentionerne i forældreansvarsloven.

Jeg vil gerne indlede med at sige, at det her er et område, som optager mig rigtig meget. Den seneste tids store bevågenhed på området viser også med al ty-

delighed, hvor vigtigt det her er for store dele af den danske befolkning.

Alle Folketingets partier indgik i 2006 en aftale om forældreansvarsloven, og der var – både på daværende tidspunkt og igen i 2012, da ændringerne til loven lå klar – enighed om, at vi skulle følge loven og dens udvikling løbende. På det seneste har vi da også haft flere gode drøftelser, hvor jeg har orienteret om status for loven, og vi har haft mulighed for at drøfte mulige yderligere tiltag på området.

Et af de emner, der aktuelt stilles skarpt på, er Statsforvaltningens håndtering af sager om forældreansvar, bl.a. Statsforvaltningens sagsbehandlingstider. Og som vi lige har set det i flere tv-udsendelser, så er tid generelt en vigtig faktor i de her sager – især når kontakten mellem barn og forælder er afbrudt.

Det er derfor noget, som jeg tager meget alvorligt. Jeg er derfor også glad for, at der med strukturreformen af Statsforvaltningen fra sommeren 2013 er taget initiativer og sat gang i en udvikling, der skal nedbringe sagsbehandlingstiden. Det vil jeg vende tilbage til.

Da et enigt Folketing i 2006 lagde et forslag frem til en ny forældreansvarslov, var det med et ønske om en grundlæggende ændring af området.

Vi har med forældreansvarsloven fået den gennemgående ændring af området, som vi ønskede os. Og jeg synes, at vi overordnet set har fået en rigtig god lovgivning – der med intentioner om fokus på barnet og forældresamarbejde - understøtter den udvikling, der gennem de sidste mange år har været på området. En udvikling som har gået i retning af at hjælpe forældrene til selv at finde løsninger på deres problemer.

Netop fordi der var tale om en så gennemgribende ændring af et meget vigtigt område, blev det besluttet at følge loven tæt. I 2011 kom resultaterne af en planlagt evaluering af loven – en evaluering som blev langt mere omfattende, end det oprindeligt var aftalt, og som førte til ændringer af loven.

Blandt andet var der en meget omfattende gennemgang og belysning af de helt tunge og meget konfliktfyldte samværssager. Det betød, at vi efterfølgende lavede et særligt spor, hvor de meget konfliktfyldte

sager nu har og får en særlig bevågenhed, og hvor der arbejdes på tværs af fag og myndigheder.

Udover et fokus på de tunge og konfliktfyldte samværssager berørte evalueringen også andre vigtige temaer, som førte til tilpasninger i loven netop for at sikre dens intentioner og virkning i praksis. Det er i den politiske aftale understreget som en indgangsbøn, at begge forældre har et ansvar for barnet, selv om de ikke lever sammen, og at barnet har ret til, at forældrene påtager sig dette fælles ansvar. Det nævnes i den forbindelse, at dét at kunne samarbejde er et vigtigt element i at drage omsorg for barnet og dermed en vigtig del forældreevnen. Dette fælles ansvar nævnes som den helt overordnede rettesnor for lovændringer på området.

Det er vigtigt at slå helt fast, at reformen af statsforvaltningerne havde det klare fokus at adressere de udfordringer, statsforvaltningerne sloges med. Og det var bl.a. for lange sagsbehandlingstider, ventetid og manglende ensartethed i kvalitet og tilbud landet over. Reformen var netop regeringens modtræk mod de udfordringer.

Det er en stor reform, når 5 myndigheder skal lægges sammen til 1 myndighed, og den slags reformer skal have tid til at virke. Reformen har bl.a. betydet omplacering af medarbejdere og ansættelse af mange helt nye medarbejdere. Der er sket store omlægninger af sagsgange, og alt dette koster selvfølgelig på den korte bane.

Men der arbejdes på sagen. Som nye initiativer kan nævnes, at Statsforvaltningen har centraliseret de understøttende funktioner. Der er én central journal, et fælles call-center og én central enhed, der booker møder og visiterer sagerne ind i det rigtige spor. At centralisere disse ting er en videreudvikling af den lean-tankegang, statsforvaltningerne længe havde været i gang med inden reformen, og det sikrer overblik og styret ressourceanvendelse. Samtidig gør en centraliseret visitation, at sagerne får den samme ensartede behandling – at der gives de rigtige og de samme tilbud til borgerne.

Samtidig har Statsforvaltningen taget initiativ til en mere åben tilgang til omverdenens behov. Brugerundersøgelser har ført til udvidede telefontider, og løbende dialogmøder med alle interessenter skal sikre, at der hele tiden er fokus på forbedringsmuligheder.

Der er heldigvis allerede positive tegn. I forhold til sagsbehandlingstider kan jeg oplyse, at det lige nu ser sådan ud, at Statsforvaltningen i samværssager har en sagsbehandlingstid på ca. 11 uger, og at det i bopæls- og forældremyndighedssager ligger på ca. 8 uger.

Kurven er ved at vende, og målet er selvfølgelig at gøre det endnu bedre. Statsforvaltningen er selv meget opmærksom på det og ser løbende på, hvordan sagsbehandlingen optimeres mest muligt, og ressourcerne anvendes bedst.

Mere generelt fortæller Statsforvaltningen os, at ressourcerne nu kan udnyttes bedre, og at der arbejdes hårdt på at få en mere ensartet praksis på tværs af landet, så kvaliteten i sagsbehandlingen vil blive den samme uanset, hvor borgeren bor i landet.

Noget som er særligt vigtigt i de meget komplekse og konfliktfyldte sager, hvor Statsforvaltningen nu i højere grad kan tilbyde en tværfaglig indsats, så man hurtigt kan komme til bunds i det, forældrene siger og gør. Alle skal derfor have de samme muligheder for børnesagkyndig rådgivning og vejledning.

Samtidig vil jeg gerne gøre opmærksom på, at vi jo alle lige for tiden arbejder aktivt med en række initiativer, der navnlig har fokus på de meget komplekse sager. Som jeg ser det, vil de initiativer også føre til en mere ressourceorienteret opgaveløsning i Statsforvaltningen og dermed en nedbringelse af sagsbehandlingstiden. Det oplagte eksempel er forslaget om at indføre mødepligt i sagerne, hvor vi i dag ved, at op mod $\frac{1}{4}$ af møderne aflyses. At stramme yderligere op og give mulighed for og pligt til at træffe meget hurtige midlertidige afgørelser vil klart også have effekt på sagsbehandlingstiden.

Der er ingen tvivl om, at sagsbehandlingstid er afgørende i de her sager, og at ventetiderne har været og stadig er for lange. Men Statsforvaltningen arbejder i kølvandet på reformen hårdt på at nedbringe bunker og tid, og vi er på rette vej – også med nye kommende initiativer. Jeg vil fortsat have meget fokus på, at vi bliver på sporet, og at der sker tydelige forbedringer.

Som jeg nævnte før, var det med evalueringen af loven helt klart for os alle, at vi ønskede at fastholde en intention om, at forældre påtager sig et fælles ansvar for barnet – også efter et samlivsbrud. Dette var også

for at sende et signal til de trods alt rigtigt mange forældre, der selv evner at finde løsninger og ikke involverer myndighederne. Hvis man kigger mere konkret på, hvilke intentioner der lå bag selve forældreansvarsloven i 2007 og evalueringen af denne i 2012, så står formålet og intentionerne helt klart: Barnet har ret til begge sine forældre – det er ikke forældrenes ret til barnet, forældrene har et fælles ansvar for barnet **og** alle afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er bedst for barnet – og det vil sige, at barnets perspektiv skal frem i alle sager

Dette blev med vedtagelsen af forældreansvarsloven og ved evalueringen af loven brudt ned og konkretiseret på forskellig vis, men retningen er klar.

Når vi taler om samarbejdschikane, så var retningen også klar ved lovændringen – der skulle gøres noget mere i de sager. Og i lyset af den seneste debat skal vi skal gøre endnu mere. Årsagen er åbenlys. At en forælders adfærd kan forårsage, at den anden forælders kontakt til et barn afbrydes og måske ikke bliver genetableret, er næsten ikke til at bære.

I medierne har vi kunnet følge en række konkrete sager, hvor forældre ikke kan samarbejde om den bed-

ste løsning for deres barn, hvilket har haft store konsekvenser – ikke mindst for de berørte børn.

Lad mig slå det helt fast; det er fuldstændigt uacceptabelt, hvis man kan chikanere den anden forælder ud af barnets liv – og at det efter sigende er kendt, hvordan man helt praktisk udfører det, er decideret rystende.

Systemet er også bekendt med, at der findes den slags forældre, og forsøger at dæmme op for det efter bedste evne inden for rammerne. Spørgsmålet er selvfølgelig om der er mere, vi kan gøre, og om vi bør give systemet andre redskaber.

Der er nok ingen tvivl om, at vi skal stramme op, hvor vi kan. Måske vi i vores tilgang til de her sager skal tænke anderledes – mere håndfast og stille større krav til forældrene.

Som jeg lige kort nævnte før og også orienterede om på vores møde den 28. maj er jeg i samarbejde med økonomi- og indenrigsministeren i fuld gang med at se på en række tiltag, der har som overordnet fokus at stramme op omkring de forældre, der spekulerer i at trække tiden og chikanere den anden forælder.

Det er lovens ånd, at forældrene evner at samarbejde og har et fælles ansvar, de skal løfte. Dermed er der også lagt op til, at det kan få en konsekvens, hvis man ikke løfter det ansvar.

Det er vigtigt, at de påstande, som forældrene kommer med i de her sager, bliver undersøgt. Samtidig er det også vigtigt, at det forhindres, at et barns kontakt med en af sine forældre ødelægges på grund af chikanøse beskyldninger eller chikanøs adfærd.

Myndighederne skal derfor handle hurtigt. I loven i dag er det en vigtig del af forældreevnen, at man kan samarbejde, og det er muligt at foretage undersøgelser af en forælders evne til dette – hvilket kan og skal ske tidligt i sagen.

Udover at se på, hvordan vi kan stramme op i forhold til de forældre, der spekulerer i at trække tiden og på den måde chikanerer den anden, så skal vi også have fokus på, hvad der kan gøres for at forebygge, at der er forældre, der kommer helt derud. Hvordan forældre hjælpes til at bevare fokus på barnet og selv kan finde en løsning. For som nævnt – det er ikke realistisk, at vi ad reguleringens vej kan dæmme op

for den slags sager. Konflikter vil opstå, når familier brydes, for følelserne er overdøvende for den enkelte. Det er vigtigt, at vi i vores tilgang anerkender, at forældre og børn befinder sig i en livskrise.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at jeg håber, det her område fortsat vil være kendetegnet af brede gennemtænkte politiske aftaler. Og jeg takker for de møder, vi indtil videre har haft. De har været præget af gode intentioner og målrettet arbejdsomhed i forhold til at ville gøre en forskel for de involverede familier – og jo navnlig de involverede børn.

Tak for ordet.